

ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ АКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ ПРИ ПРОВЕДЕННІ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ «ЕКОНОМІКА ПРАЦІ Й СОЦІАЛЬНО-ТРУДОВІ ВІДНОСИНИ»

Сучасний етап розвитку вищої економічної освіти вимагає більш широкого запровадження активних методів навчання. Розглянемо досвід використання такого активного методу навчання, як ділова гра при проведенні практичних занять з курсу «Економіка праці й соціально-трудова відносини». Практичне заняття у формі ділової гри «Колективні переговори і укладення колективного договору», яка являє собою адаптацію ділової гри розробленої доцентом Академії праці і соціальних відносин Федерації профспілок України Г. В. Осовим до вимог навчального процесу КНЕУ, проводиться для студентів денної та вечірньої форм навчання після того, як прочитана лекція з теми «Соціальне партнерство». Метою ділової гри є вироблення у студентів практичних навичок застосування теоретичних знань, законодавчих актів, вітчизняного та зарубіжного досвіду щодо ведення колективних переговорів і укладення колективного договору на підприємстві, в організації, установі різних форм власності і господарювання, які використовують найману працю. Ділова гра проводиться на двох практичних заняттях і триває 4 академічні години.

Для проведення ділової гри академічна група розбивається на три підгрупи: представники профспілки, представники роботодавця, група сприяння переговорам та аналізу дій учасників гри. Ділова гра проводиться у три етапи. На першому етапі студенти займаються самопідготовкою, яка включає в себе: детальне ознайомлення з базовими законами та іншими нормативними актами, які регулюють соціально-трудова відносини; складання кожним студентом групи логіко-структурні схеми «Колективний договір» і «Колективні переговори», якими визначаються основні елементи і послідовність колективно-договірного процесу.

На другому етапі в аудиторії на практичних заняттях, безпосередньо проводиться ділова гра. Даний етап включає п'ять стадій. На першій стадії викладач знайомить студентів з умовами гри, розбиває студентів на три малих групи, дає кожній групі настановні завдання щодо розігрування ролей та характеристику підприємства (тривалість стадії до 10 хвилин). На другій — орга-

нізаційно-підготовчій — студенти в малих групах з'ясовують зміст завдання, розподіляють між собою ролі (функції), проводять попередні консультації між представниками профспілок та роботодавця, формують склад робочої комісії (тривалість стадії до 20 хвилин). На третій стадії сторони розробляють проект колективного договору, соціально-економічне обґрунтування його положень (тривалість стадії до 40 хвилин). На четвертій стадії відбувається процес ведення колективних переговорів із застосуванням процедур урегулювання розбіжностей (тривалість стадії до 30 хвилин). П'ята стадія являє собою процедуру укладення колективного договору, його реєстрацію в органах державної виконавчої влади, доведення до працівників, організацію виконання і контролю (тривалість стадії до 25 хвилин).

Після завершення ділової гри за участю викладача проводиться обговорення результатів роботи виявляються позитивні моменти та набуті навички, аналізуються допущені помилки (третій етап). З урахуванням думки керівників робочих комісій від профспілок, сторони роботодавця та групи аналізу викладач виставляє оцінки всім учасникам ділової гри, які зараховуються як контрольна робота. При цьому враховуються компетентність, ділова активність, уміння використовувати на практиці набуті знання, законодавство про працю, досвід українських профспілок щодо застосування форм і методів впливу в колективному процесі для досягнення позитивного результату для трудящих.

С. С. Ващасєв, канд. екон. наук,
доцент кафедри статистики

МЕТОДИ АКТИВІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ ПРИ ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІН МАГІСТЕРСЬКОГО ЦИКЛУ

В сучасних умовах у процесі управління економікою та окремими її складовими недостатньо застосовувати лише традиційні методи збору, обробки та аналізу економічної інформації. Для ґрунтовного вивчення соціально-економічних процесів та тенденцій як бази ефективного управління необхідні цілісні, комплексні та всебічні підходи, що акцентують увагу не тільки на окремих економічних об'єктах, а й на дослідженні оточуючого середовища, в якому вони функціонують, та врахуванні відповідних численних прямих та зворотних взаємозв'язків.